

I. GAUČ

Shora, z výšky tisíce metrů, viděn očima kroužícího orla, je to nepochopitelný úkaz. Neohrabaný šestinohý hmyz, jakýsi brouk, který tak dlouho ožíral révu, až se z ní stal ocet.

Z pěti set metrů je to mutant, tvor se třemi hlavami, z nichž každá je nadána vlastní vůlí a snaží se vést trup svým vlastním směrem. Chvíli jde tam, chvíli zas jinam, a většinu času jen tak neurčitě bloumá jako tři ruce spojené nad věšteckou tabulkou.

Z padesáti metrů, ze střechy výškového domu, začíná být patrné, že každý pár nožiček toho hmyzu je ve skutečnosti spojen s lidským trupem a hlavičkou, že ty tři postavy sdílejí nějaké břemeno, jež společně nesou. Skoro se zdá, že to je kus nábytku.

Z pěti metrů – přibližně z výšky, ze které na člověka dohlíží jeho anděl strážný a ze které i my budeme sledovat tenhle příběh – je zřejmé, že ti tři nesou gauč. Oranžově čalouněný gauč. Dost velký.

Thom přestěhoval svůj skromný majetek do Treeova bytu. Byla to záležitost z počátku dvacátého století s vysokými stropy, kterou očividně přestavěli v sedmdesátkách, čímž ztratila velkou část svého kouzla. Vyskládal své knížky do obýváku ve snaze trochu to tam oživit, a tak tam trůnily jako práchnivějící lodní kufr.

Thom šoupal svým stolem bez židle sem a tam po pokoji a zkoušel, jak by nejlíp zaplnil tu prázdnotu, kterou vám v místnosti vytvoří skříň, postel a další běžné zařízení, jestliže je nemáte. Čas od času pokukoval po oknu protějščí budovy, jestli ho nikdo nesleduje, a snažil se své počínání tak trochu maskovat, ale zároveň hledět na to, aby vypadalo lépe a zajímavěji – pro ten málo pravděpodobný případ, že by naproti přes ulici bydlela

nezadaná žena, která by mohla mít zájem o poměrně inteligentního, trochu nemotorného hromotluka s lehce podprůměrným sebevědomím.

Lehce? ušklíbl se Thomův mozek.

„Jo, lehce,“ opáčil Thom příkře. Mozek byla entita neurčité velikosti, která sídlila kdesi nad Thomovým pravým okem, pár centimetrů hluboko. Zdroj bolesti hlavy. Ta maňásková galerie cyniků, která očima nějakého zklamaného prapředka pozorovala každyčkový jeho pohyb. Mozek se svou neochvějnou logikou a patriarchální přísností obtěžoval Thomovo vědomí jako řídič-teoretik na sedadle spolujezdce.

Vyndal z pouzdra notebook, našel si wi-fi signál a vkleče před stolem si otevřel svůj e-mail. „Jako by ses modlil,“ poznamenal mozek. „No jo,“ odvětil Thom.

Erik vletěl do dveří a dodatečně rychle zaklepal – právě tak, jako to udělal už třikrát z doposud tří případů, kdy se Thom se svým novým, poněkud prchlivým spolubydlícím setkal. Erikovi bylo kolem pětadvaceti a byl by považován za pohledného mladého muže, kdyby na hlavě měl cokoli jiného než tu zcela neučesatelnou zmeť tmavých vlasů.

„Koblihy!“ zahlaholil jako herold ohlašující příjezd krále. Pak sklonil obrovskou papírovou krabici na úroveň Thomových očí.

„Aha,“ řekl Thom. „Já si nedám. Ale vypadají skvěle.“

„Ty nechceš?“

„Nemůžu mouku,“ zopakoval asi po milionté v životě, přestože věděl, že to zase znovu vyvolá zděšení. „Mám dost přísné, ehm, přísné stravovací návyky.“

„Panebože, chlape, vždyť slavíme. Ráno si půjdeme zaběhat. Máme to kousek do parku. Viděl jsem ho na mapě, a taky ho najdu. Vstaneme za svítání a dáme si pořádně do těla.“

Thom se v duchu otrásl hrůzou. „Ona to není dieta jako na hubnutí. Mám něco se žaludkem. Alergii na lepek, kromě jiného. Prostě nemůžu nic z mouky.“

„Lepek, jo?“ Erik nakrčil obočí. „Tak ať je to lepčí,“ dodal rozverně. „Každopádně budou v kuchyni, kdyby sis to rozmyslel. Máš to tu pěkný. Ten stůl se sem hodí. Máš v tom nějaký hry?“

„Vlastně ani ne.“

Erik dychtivě přikývl. „Tak jo, tak se tu zatím měj. Budu v obýváku, kdybys něco potřeboval.“

Thom zavrtěl hlavou. Byl si poměrně jistý, že nebydlí s nikým z vyvoleného národa.

Pro: thom@sanchopanchez.net

Od: richardd@shopstock.com

Předmět: špatné zprávy

Ahoj Thome,

mám pro tebe špatné zprávy. ShopStock se definitivně rozhodl, že udržovat si v těchto ekonomických podmínkách výraznou přítomnost na webu není pro lokální obchod s potravinami praktické. Ehm. Asi tak, jak jsme si to všichni už dlouho mysleli. Takže se rozhodli s okamžitou platností zrušit oddělení webového rozvoje.

Je mi to líto. Víím, že tu práci potřebuješ. Psát něco takového mailem se nezdá jako ten nejvhodnější způsob, jak ti to sdělit, ale jak tě znám, připadalo mi to tak lepší. Budu na tebe myslet, kdyby se objevilo něco nového. Jak jsi na tom s hledáním bytu? Až budeš mít chvílku, zajdeme na pivo a ještě jednou si popovídáme o tom, kam by v Dantově pekle patřili spammeři.

Richard

Thom složil hlavu do dlaní. Poslední tři měsíce byly jedním dlouhým pádem ve vývrtce, ve kterém jako by ho osud chtěl připravit o všechny byt jenom zdánlivé jistoty, které v životě

měl. Aspoň že má kde bydlet. Zakručelo mu v břiše. Otevřel svou webovou stránku a přemýšlel o tom, jak světu prezentovat nově nabytou svobodu, aniž by při tom použil slovo „vyhazov“. „Konečně na volné noze! ;-)" napsal, a pak hned smazal toho přiblblého smajlíka. Po chvíli smazal i ten zbytek.

Lámal si hlavu nad tím, jak sepsat své resumé na jedné z mnoha stránek na zprostředkování práce, na kterých si založil účet. „Jsem profesionál (všechny zuby pořád vlastní!),“ napsal jako výplň, jen aby zaměstnal prsty a měl čas přemýšlet, „se stabilním zázemím (už nemám na to, abych bydlel v hotelu!), kompetentní (skvělý programátor pořád nepřišel na to, jak si naprogramovat, aby se k němu vrátila přítelkyně) a motivovaný (velký jako zlobr a dvakrát tak chytrý).“ Pak se znovu ozvala migréna a on zaklapnul počítač, aniž by cokoli z toho uložil.

„Thome!“ vykřikl Erik. „Posaď se, chlape!“

Thom se posadil na gauč mezi Treea a Erika. Ten gauč byl zázračně veliký, takže na něm pohodlně mohli sedět ve třech, aniž by měl pocit, že někdo zasahuje do jeho osobní zóny. A taky byl pohodlný. Vcucnul člověka a dával mu pocit, že se propadá pořád hlouběji. V televizi dávali Simpsonovy a všichni tři mlčeli, dokud vysílání nepřerušila reklama. U Simpsonových se nemluví.

Tree si zastrčil za ucho dlouhý pramen vlasů a zvedl ze země špulku drátu. Odměřil si kousek, odštípl ho kleštěmi s dlouhými, tenkými čelistmi a začal ho kroutit. Jeho štíhlé prsty se pohybovaly s neskutečnou hbitostí, kroutily drátek a dávaly mu tvar něčeho kulatého. A pak, k Thomovu údivu, Tree rozevřel dlaň a odhalil v ní dokonale tvarovaného deseticentimetrového koně s dlouhým rohem na čele. Jednorožec. Thom si prohlédl gauč, aby se ujistil, jestli Tree ten kousek drátu někam nezahlodil a toho jednorožce nevytáhl z kapsy. Pak se uznale usmál, ale Tree jako by ho vůbec nevnímal.

Pak ze stejné špulky vyrobil tornádo a zapletl jeho dolní konec do vysokého zeleného koberce tak, že zůstalo trčet vzhůru. Tornádo na zelených pláních koberce. Postavil jednorožce hned vedle tak, že jeho roh nabodával trychtýř asi v polovině výšky. Miniaturní bitva.

„Jako boj s větrnými mlýny,“ poznamenal Thom tak nahlas, až sebou Tree trhl.

Erik se na to zadíval. „No jo,“ řekl moudře. „Tak jsme tady.“ Pak si ukazovákem dlouze promnul knírek.

„Jo,“ řekl Tree.

„To jsou mi věci,“ konstatoval Erik.

Thom si špičkou jazyka spočítal zuby – sedmadvacet? Je vůbec možné jich mít lichý počet? –, aby se ubránil nutkání vypustit do té tiché chvíle jako oslí zahýkání cokoli, co by jeho zpropadený mozek mohlo napadnout.

„Přišel jsem o práci.“ Thom se zatahal za šňůrku na kalhotách. „Zrovna mi přišel e-mail.“

„V pohodě, brácho!“ Erik ho protivně dloubl do ramene. „Vítej v klubu. Co kdybychom ráno po běhání sedli do auta a zajeli společně na pracák? Slibujou práci s denní výplatou, to už je něco. A člověka jako ty by brali všema deseti.“

„Ani nevím s tím běháním.“

„Tak jenom rychlou rozcvičku.“

„A taky nevím s tím pracákem.“

„Já vlastně ani nemám rád práci,“ poznamenal Tree. Přitáhl si kolena k vyzáblému tělu a objal je rukama.

Erik a Thom se na něj zadívali.

„Kromě sekání trávy.“

„Je zima, amigo. Na sekání trávy máš ještě tak pět měsíců čas.“

Tree vypadal zamyšleně. „Možná se něco namane.“

„Najdi si bohatou přítelkyni. Nic lepšího mě nenapadá,“ navrhl Erik.

Při zmínce o přítelkyni se Thomovi sevřel žaludek – najednou byl jako hromádka kompostu, co moc dlouho ležela na slunci, a metan, který se v ní vytvořil, potřeboval ven. „Příteckně se se mnou rozešla,“ vyhrkl a říhl si.

Následovala dlouhá chvíle ticha; nikdo nevěděl, co na to říct. „Já nikdy žádnou přítelkyni neměl,“ řekl pak Tree.

„Sedíme tady jako tři hromádky neštěstí!“ usoudil Erik.

Thom se zahihňal. Jeho hihňání nabralo na síle a přerostlo v chechot, a najednou se držel za břicho, říhal a chechtal se ostosťest, a ti druzí dva byli tou kakofonií tak zaskočení, že se nakonec také přidali; smáli se tak, jak se smějí jen ti, co jsou na dně, a z očí jim tryskaly slzy.

Kdyby si někdo dal tu práci a zaznamenával do grafu provoz ve vstupních dveřích bytu, vznikala by mu pod rukama klesající křivka, z níž by vyplynulo, že koncem týdne se vstupní dveře už používaly jen z poloviny tak často jako na jeho počátku.

Gravitace bytu je vtahovala jako nějaká rostoucí černá díra. Každá výprava za jeho hranice byla obtížnější a méně úspěšná. Jak vzrůstal jejich pocit pohodlí ze vzájemného soužití a pobyt ve venkovním světě byl čím dál méně potřebný, zavedla je cesta nejmenšího odporu do spojovacích chodeb bytu.

V pondělí ráno kráčel Thom ve svých parádních šatech po ulicích Portlandu, v ruce životopis plný technologických akronymů a zaklínadel: Ruby, Python, Perl, XML, PHP, SQL, C++. Rázoval si po centru města, obcházel internetové start-upy i zavedené technologické společnosti a zjišťoval, že jsou buď nadobro zrušené, přestěhované kamsi na předměstí, nebo „personálně saturované“. A dokonce i tam, kde by dle jeho názoru byl prostor pro další růst, hledali někoho s ostrými lokty, sebevědomým vystupováním a šviháckým vzhledem, ale hlavně někoho z jiných zkrachovalých technologických společností.

O veterány ze ShopStocku, na kterých oblečení viselo jako pytel, nedokázali se pořádně vyžvýknout a převyšovali tázaného o dobré dvě hlavy, byl zájem až překvapivě malý. Nepříjemně často zněla také poznámka: „Tady stojí, že máte magistra z anglické literatury... Ale to je *smůůůla*, my hledáme někoho s titulem z *informačních technologií*.“ Co na tom, že znalosti, které tyhle firmy potřebovaly, se na většině škol ještě neučily, zatímco Thom si je osvojil, protože se sám podílel na vývoji softwaru, s nímž se dnes v těchto firmách pracovalo. Nebyl z těch, kdo by na tuhle skutečnost nějak křiklavě poukazovali. A navíc se nechtěl zmiňovat o určitých potížích se zákonem, do nichž se dostal kvůli jistě ne zcela legální věci, kterou udělal a která by rázem a bez nejmenších pochybností dokázala, že právě on rozumí počítačům lépe než leckdo jiný.

Možná ve snaze zodpovědět otázku *Proč jsme tady?*, anebo snad aby se hravou formou vyrovnal s odvěkým sporem „kreacionismus versus evoluce“, vytvořil Tree v pondělí řadu drátěných figurek od ryby přes opici až po hominida, které v navazující řadě zapíchal do zadního opěradla gauče. Z dálky si je prohlédl, zadíval se na svůj výtvar z několika úhlů a pak, dosud ne zcela spokojen, doplnil na začátek řady větší humanoidní postavu, která z vlastního klubíčka drátu vytvářela menší drátěnou ryбку. Ve své ložnici vzal do ruky Bibli zabalenou v průhledné fólii a pak ji zas odložil, aniž by ji rozbalil. Zpod futonu vylovil poznámkový blok v kroužkové vazbě, jehož stránky pokrývala změť divokých čmáranic. Jako vždycky se zahloubal do rukopisu, užaslý nad tím, že je jeho vlastní a jak moc se liší od toho, jak píše přes den. Přečetl si posledních pět svých snů; pak si je přečetl znovu. Z asi stovky snů, které si zaznamenal dříve, se ani jeden jediný neodehrával v posledních tisíciletích, a teď tohle. Zavřel blok a strávil další hodinu, ze které si později nic nepamatoval, zíráním na pevně daný bod. Poskládal si oblečení, naaranžoval

pár figurek z drátu, vytvářel scény a přidával spolubydlící. Umyl nádobí, uvařil velký hrnec hrachové polévky a pak čekal na Thoma a Erika, až přijdou domů. Třikrát za tu dobu zazvonil telefon, a pokaždé když Tree zvedl sluchátko, volající zavěsil.

Erik strávil první hodinu prvního dne v týdnu snahou odpojit záchod pomocí improvizovaných nástrojů – lékařské špachtle, octa (funguje vůbec ocet?), lahvičky sójové omáčky – a pořád se divil, jestli to, co z něj vyšlo, opravdu mohlo vyjít z něj.

Pak se připravil. Oholil si knírek, udělal padesát kliků a všechny cviky taiči, které si pamatoval, narazil si na neposedné vlasy kšiltovku, oblékl si hedvábnou košili a vyrazil na trendy Třiadvacátou avenue, aby zjistil, jak to tam žije. Na rohu Třiadvacáté a Flandersovy ulice stála mladá žena, která dost možná zabloudila, což Erik pochopil jako příležitost představit se a nabídnout jí služby svého orientačního smyslu. Zanedlouho už s mladou rodačkou z Wisconsinu popíjel kávu a bavil se s ní o bezpečnosti leteckých služeb v zemích Třetího světa s důrazem na Latinskou Ameriku. Ve čtyři odpoledne měl na bradě otisk rtěnky a v kapse padesát osm dolarů, které mu dala, aby koupil lístky na „třídenní zážitek plný restaurací a divadel“, o kterém se zmínil, že by jej společně měli absolvovat.

Sám pak zamířil do Forest Park a půl hodiny běhal křovím, aby sám sebe potrestal za to, že je takový had, řval a dupal v bahně. Zetlelé listí se mu lepilo na podrážky bot i na nohavice. Když už měl tvář dostatečně ošlehanou větvemi, zastavil se v potravinách, koupil balení levného piva a vrátil se do bytu, aby svůj úspěch oslavil se spolubydlícími.

Noc je zastihla na gauči; pili Erikovo pivo, jedli Treeův popkorn a dívali se na televizi, zatímco nahozené udičky jejich osudů se čím dál víc proplétaly, až se do sebe navzájem zamotaly. Gauč očaroval své osazenstvo oním kouzlem, kterým svá osazenstva

pozdě v noci očarovávají gauče po celém světě. A sblížili se spolu – když pro nic jiného, tak tím, jak blízko vedle sebe seděli.

Ve středu Thom kompletně přepracoval svůj životopis, aby zdůraznil titul z anglické literatury, a mumlal u toho všemožné kletby na personální ředitele technologických společností, kterým přál vesměs ošklivé zážitky na přenosných toaletách. Výsledek své práce si padesátkrát vytiskl a kopie celé dopoledne roznášel po advokátních kancelářích, které hledaly koncipienty, novinových redakcích, nakladatelstvích... v podstatě každému, koho by to mohlo zajímat. Poslušně přesouval svou úctyhodnou postavu z kanceláře do kanceláře, blokoval chodby, skláněl se nad psacími stoly, děsil sekretářky. Doufal, že když už se na něj štěstí přímo neusměje, poskytne mu aspoň alibi pro stále smyšlenější e-maily, které psal matce. Ve dvě odpoledne uznal, že víc kontaktu s lidmi už za jeden den nesnese, a odebral se domů.

V kuchyni narazil na Treea, který tam pekl koláč. Mladá, trochu švihlá, drátky krotící hospodyňka, pomyslel si, ale domov je domov.

Tree byl svým úmyslem zcela zaujatý a soustředil se na něj tak moc, že nechával talíře balancovat na okraji kuchyňské linky a Thom musel tu a tam poskočit kupředu a posunout je za jeho zády do bezpečí.

„Bez lepku,“ řekl Tree po několika minutách mlčení.

„Páni. Díky, Tree, ale kvůli mně jsi nemusel...“

„Rád pečů. Jak to dopadlo?“

„Nic moc. Asi se dvaceti lidmi jsem si potřásl rukou a rozdál jsem všechny svoje životopisy. Padesát kusů. Hádám, že to asi bude rekord. Připadám si, jako bych roznášel nějaký politický pamflet. A to ani nepočítám ty životopisy, které jsem za posledních pár dní poslal mailem. Asi dřív nebo později někoho vyděsím natolik, že mě zaměstná.“

„Připadá mi, že někdo, kdo toho umí tolik jako ty, by s hledáním práce neměl mít problém.“

„No jo. Možná to tak vypadá. Obávám se, že k tomu, aby člověk dostal práci, je zapotřebí víc než schopnost ji vykonávat.“

Tree přikývl. „Možná by sis teď měl dopřát pár dnů volna.“

„To by bylo fajn, ale mám pocit, že bys sám radši bydlel s někým, kdo je schopen zaplatit svůj podíl na nájemném.“ Thom se usmál. Konečně si v malé kuchyni našel místo, kde mohl stát, aniž by Treeovi musel neustále uskakovat z cesty.

„O to nejde.“

Thom se dlouze zadíval na Treea; pozoroval ho, jak stírá z válu mouku, umývá odměrky, vytírá podlahu. Někdy mu Tree připadal jako skřítek: malý a jen napůl člověk. Thom si nikdy nebyl jistý, jestli se oba baví o tom samém. „Určitě o to jde,“ řekl. „Brzo musíme platit.“

„Zdálo se mi, že to dobře dopadne.“

Thom v sobě zadusil záchvěv smíchu. „Výborně. Podvědomá vzpruha mi vždycky přijde vhod. Nezdálo se ti, jaký bych tak přibližně měl mít plat?“

„Nikde není psáno, že musíš pracovat. Proto jsem říkal, aby sis dopřál pár dnů volna.“

Zazvonil telefon a Thom ho zvedl. Ve sluchátku se ozvalo jen klapnutí.

„Zavěsil?“ zeptal se Tree.

„Asi jo.“

„Někdo nás hlídá.“

„Fakt?“ Thomovi se začalo zdát, jako by ho najednou svrbělo po celém těle, a tak se zkroutil, jako by se chtěl poškrábat na několika místech zároveň. O čem to sakra ten kluk mluví? Mozek mu na to nedokázal nabídnout žádnou kloudnou odpověď, a proto se mu zastesklo po nějakém dalším počítačovém projektu, po něčem logickém a osamělém a hodně náročném na řešení problémů, po něčem, co by fungovalo, po

něčem, co by mohl vytvořit jako svou vlastní digitální Rajskou zahradu. Po něčem zcela oproštěném od té zvláštní nepředvídatelnosti mezilidských vztahů. Nepochyboval o tom, že bůh sám je programátorem, co od svého výtvoru raději utekl poté, co do něj implementoval kus zdrojáku, který začal generovat bugy: lidi.

„Viděl jsem ty sošky na opěradle gauče,“ řekl ve snaze změnit téma. „To je vážně něco. Měl bys s tím zkusit něco udělat.“

„Mám celkem jasné sny a někdy se tak nějak naplní,“ řekl Tree.

Thom nevěděl, co na to říct, a tak pokračoval: „Mohl bys je v sobotu vzít na blešák. Určitě by se prodávaly dobře. Poříd' si malý stánek.“ Přesně tak to měl udělat bůh, blesklo mu najednou hlavou. V první řadě si měl stvořit oddělení řízení kvality. V lidské povaze nadělal spoustu programátorských chyb, které se daly vychytat.

„Zdálo se mi, že si nebudeš muset dělat starosti se sháněním práce, tak bych nechtěl, abys promarnil spoustu dalšího času tím, že ji budeš hledat, víš?“

„A co se ti teda zdálo?“ zeptal se s povzdychem Thom.

„Nezlob se, ale o svých snech nerad mluvím.“

Thom překvapeně zamrkal. „Ten koláč voní skvěle,“ řekl nakonec. „Půjdu na chvíli něco dělat. Mimochodem, jak je na tom s hledáním práce Erik? Neříkal ti nic?“

„Ten si taky nemusí lámat hlavu s prací.“

Thom přikývl. Vlastně to tak nějak čekal.

Vůně koláče byla v jeho pokoji ještě intenzivnější než v kuchyni, jako by se ve vzduchu zhmotnila a nyní okupovala jeho prostor. Když otevíral notebook, sbíhaly se mu sliny. Měl dva nové e-maily od potenciálních zaměstnavatelů, kteří momentálně nikoho nového nehledali. Znovu zvážil riziko zdvořilostní komunikace proti vyhlídce na kus koláče a vrátil se do kuchyně.

„Vážně to voní moc dobře.“